

Zgodnie z art. 32 ust. 6 Prawa oświatowego obowiązkiem gminy jest zapewnienie niepełnosprawnym dzieciom pięcioletnim i sześciioletnim oraz dzieciom objętym wychowaniem przedszkolnym na podstawie art. 31 ust. 2 bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego lub ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego albo zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) a rodzicami, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice.

Zasadnicze znaczenie wiąże się z wykładnią art. 32 ust. 6 ustawy, a mianowicie sposobem interpretowania przesłanki "bliskości", w odniesieniu do przedszkola, szkoły, ośrodka, użytego w tym przepisie przez ustawodawcę. Wykładnia ta ma bezpośredni wpływ na istnienie (powstanie) po stronie gminy obowiązku bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej placówki. Na pojęcie bliskości szkoły, przedszkola czy ośrodka składa się nie tylko element położenia geograficznego (odległość placówki od miejsca zamieszkania niepełnosprawnego dziecka), ale również element posiadania przez daną placówkę warunków umożliwiających prawidłowe kształcenie dzieci z konkretnym rodzajem niepełnosprawności. Przy czym, drugi element powinien być oceniany indywidualnie w świetle orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego (lub orzeczenia o niepełnosprawności danego dziecka).

Uprawniony jest zatem pogląd, że warunkiem skuteczności odmowy zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu jest nie tylko wskazanie przez organ ośrodka, ale także wykazanie, że ośrodek ten jest "najbliższym" w powyższym rozumieniu przepisu ustawy. Obowiązek gminy określony w art. 32 ust. 6 ustawy, zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu istnieje tylko bowiem w odniesieniu do ośrodka "najbliższego", a nie w stosunku do jakiegokolwiek innego ośrodka. Równocześnie rodzicom dziecka przysługuje prawo wyboru ośrodka, które gwarantowane jest przez art. 70 ust. 1 i 3 Konstytucji RP.

Jednakże prawo wyboru placówki edukacyjnej określone w art. 70 ust. 3 Konstytucji RP nie może być odczytywane bez uwzględnienia innych regulacji prawnych, w tym określonych w ustawie Prawo oświatowe.

Mając na względzie treść powoływanego wyżej art. 32 ust. 6 ustawy trudno oczekiwać, aby organy były zobowiązane do zapewnienia dowozu dzieci i zapewnienia opieki w każdym przypadku, gdy rodzice wskażą - ich zdaniem - najbardziej odpowiednią placówkę oświatową. Przywołana regulacja wyraźnie stanowi o obowiązku zapewnienia niepełnosprawnym dzieciom bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do placówki "najbliższej", a nie wskazanej przez rodziców dziecka.

Obowiązujące regulacje normatywne nie nakładają bowiem na gminę obowiązku zapewnienia bezpłatnego transportu do placówki wskazanej przez rodziców, gdy są inne, bliższe placówki zapewniające odpowiedni poziom edukacji i opieki.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 18 grudnia 2019 r., III SA/Gl 865/19

Źródło: CBOSA